

(Άρθρον τῆς Κάθριν Χέμπουρν)

Ἡ Γκρέτα Γκάρμπο καὶ ἡ Μάρλεν Ντῆτριχ εἶνε παληές κι' ἀδελφικές μου φίλες. Μὰ αὐτὸ δὲν θὰ μ' ἐμποδίσει νὰ γράψω τὴν ἀλήθεια καὶ γιὰ τὴ μία καὶ γιὰ τὴν ἄλλη.

Γιὰ μένα, λοιπόν, ἡ Γκρέτα Γκάρμπο καὶ ἡ Μάρλεν Ντῆτριχ εἶνε καλές πειὰ γιὰ κοῦκλες ἑνὸς κινηματογραφικοῦ μουσείου. Ἐχουν βγῆ ἀπὸ τὸ ρυθμὸ καὶ τὴν πραγματικότητα τῆς ἐποχῆς μας, κι' ὅταν παίζουν στὴν ὀθόνη μᾶς παρουσιάζουν ἕναν κόσμον πού δὲν τὸν ἀναγνωρίζουμε καὶ δὲν μᾶς συγκινεῖ, γιὰτὶ εἶνε τελείως φανταστικός καὶ ὄνειρώδης.

Ἡ Γκρέτα Γκάρμπο, παραδείγματος χάριν, γυμνῆ ἀπὸ τὴν πομπώδη ρεκλάμα της, εἶνε μιὰ ἀφελῆς καὶ δειλὴ Σουηδέζα πού φοβᾶται ἀκόμη καὶ τὸν ἀέρα πού ἀναπνέει, μήπως τυχὸν καταστρέψῃ τὴ φήμη της. Ἡ φίλη μου εἶνε ἕνα τραγικὸ θῦμα τοῦ κινηματογράφου. Ἐνας μεγαλοφυῆς σκηνοθέτης συνέλαβε μὲ τὴν τρελλὴ φαντασία του τὸν τύπον μιᾶς ἰδανικῆς γυναίκας καὶ μὲ χίλιες - δυὸ ψευτιές, μὲ χίλιες - δυὸ αὐταπάτες, ἔντυσε μ' αὐτὰ τεχνικὰ τὴν Γκρέτα Γκάρμπο. Ἐπειτα, ὁ σκηνοθέτης πού ἐμπύχωνε αὐτὴ τὴν μεταμφίεσι, πέθανε κ' ἡ Γκρέτα ἀπέμεινε μὲ τὸ περιβλεπόμενον τοῦ κινηματογραφικοῦ τύπου κολλημένο ἀπάνω της, ὅπως στὸν ἀρχαῖο μῦθον ὁ χιτὼν τοῦ Νέσσου κόλλησε ἐπάνω στὸ κορμὶ τοῦ Ἡρακλῆ. Ἀπὸ τότε, ἡ καλὴ μου φίλη εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ παίξῃ μιὰ κωμωδία πού τὴν πνίγει καὶ τὴν μαραινεῖ: τὴν κωμωδία τῆς ζωῆς μιᾶς ἄλλης γυναίκας!

Φαντασθῆτε τὴν ἀπογοήτευσιν πού θὰ δοκιμάσῃ ἕνας φανατικός θαυμαστής τῆς Γκρέτας Γκάρμπο τοῦ κινηματογράφου, ὅταν βρεθῆ μπροστὰ σὲ μιὰ ἀπλὴ Σουηδέζα, μὲ γούστα ἀφελούς μοδιτρούλας καὶ μὲ μιὰ εἰδυλλιακὴ ἀντίληψιν τῆς ζωῆς. Εἶνε σὰν ἕνα τσαχπίνικο στρουθὶ τοῦ δρόμου πού τὸ ἐκλείσαν μέσα σ' ἕνα χρυσὸ κλουβὶ ἀηδονιοῦ. Ἡ βιβλιοθήκη τῆς φίλης μου εἶνε ἀπογοητευτικὴ. Τῆς ἀρέσουν τὰ μυθιστορήματα τῆς δεκάρας, ἐκεῖνα πού πουλιοῦνται στὰ κιόσκια καὶ στοὺς σιδηροδρομικοὺς σταθμούς: αἰσθηματικὲς ἱστορίες γιὰ ρωμαντικὲς ψυχές.

Ἐκεῖνο πού εἶνε παρήγορον, εἶνε ὡστόσο τὸ ὅτι λατρεύει ὅλα τὰ σπόρ. Φοράει πάντα φαρδεῖα παπούτσια χωρὶς τακοῦνι καὶ ἀπλᾶ φορέματα, ἀκομψα, μιᾶς ἀθλητρίδας, πού ἀδιαφορεῖ γιὰ τὴν πολυτέλεια καὶ τὴν κομψότητα τῆς μόδας. Ὅσο γιὰ τὸ κέφι της, εἶνε πάντα ἀνεξάντλητον: τίποτε δὲν τὴν βασανίζει, γιὰτὶ δὲν σκέπτεται τίποτε. Οὔτε κι' αὐτὲς ἀκόμα τὶς θρυλικὲς γκάφες τῆς μόλις βρεθῆ σ' ἕναν κύκλον. Ὅλες μας, ὅλες ἡ πραγματικὲς φίλες της, τῆς κάνουμε διαρκῶς τὸν χωροφύλακα. Καὶ πολλὰ φορὲς, πρὶν ἀνοίξῃ τὸ στόμα της νὰ πῆ κάτι, μᾶς κυττάζει ἀνήσυχον στὰ μάτια, σὰν νὰ μᾶς λῆ:

— Τί λέτε, θὰ τὴν σκαρώσω πάλι τὴν γκάφα μου;...

Τί εἶνε λοιπόν ἡ Γκρέτα Γκάρμπο:

Εἶνε ὅτι ἡ ἴδια μου ἐξωμολογήθηκε μιὰ φορά:

— Εἶμαι μιὰ τρυφερὴ γυναίκα, ἀπλῆ, αὐθόρμητη, πού δὲν ἀγαπάει τὰ δράματα καὶ τὰ ἐρωτικὰ πάθη. Μοῦ ἀρέσει ὁ ἥρεμος κι' εὐτυχισμένος ἔρωσ καὶ θὰ εἶχα παντρευτῆ ἀπὸ καιρὸ, γιὰ νὰ κάνω οἰκογένεια καὶ ν' ἀποχτήσω χαριτωμένα παιδάκια, ἂν τὸ καταραμένο συμβόλαιόν μου δὲν μοῦ ἀπαγόρευε αὐτὴ τὴν εὐτυχία!...

Ἡ Γκρέτα Γκάρμπο εἶνε τὸ θῦμα καὶ ἡ σκλάβια τοῦ συμβολαίου της.

Τὰ ἴδια μποροῦμε νὰ ποῦμε καὶ γιὰ τὴ Μάρλεν Ντῆτριχ. Ἡ μικρούλα Βερολινέζα ἠθοποιὸς τῆς ἐπιθεωρήσεως, ἀναγκάστηκε μιὰ ἡμέρα νὰ παίξῃ τὸ ρόλον τῆς «μοιραίας τῶν μοιραίων», ἐπειδὴ πάλι τὸ θέλησε ἕνας ἄλλος μεγαλοφυῆς σκηνοθέτης. Ἐπειτα, ὅταν ὁ σκηνοθέτης αὐτὸς τὴν ἐγκατέλειψε, ἡ Μάρλεν Ντῆτριχ καταδικάστηκε νὰ σηκῶν διαρκῶς τὸ πῶμα τοῦ κινηματογραφικοῦ ἑαυτοῦ της.

— Δὲν ὑποφέρω αὐτὲς τὶς δίαιτες πού μὲ κάνουν σὰν σκελετό!... μοῦ παραπονέθηκε μιὰ ἡμέρα. Ἡμουν δροσερὴ, μὲ ροδαλὸ πρόσωπον καὶ κατάντησα σήμερον σὰν φάντασμα. Ποτέ μου δὲν εἶχα ψυχὴ τυχοδοκτρίας!... Ποτέ μου δὲν ἔνοιωσα τὴ δύναμιν νὰ παίξω στὴ ζωὴ τὸ ρόλον μιᾶς ἐπικινδύνου γυναίκας!... Εἶμαι μιὰ ἐνάρετη σύζυγος, πού λατρεύει τὸν ἄνδρα της καὶ τὸ παιδί της καὶ πού δὲν βρίσκει πουθενά ἄλλου εὐχαρίστησιν, παρὰ μόνον στὴν κουζίνα της, ἀνάμεσα στὰ ὀρεκτικὰ φαγητὰ της καὶ στὰ γλυκύσματα...

Καθὼς βλέπετε, κι' αὐτὴ ἡ φίλη μου εἶνε κούκλα γιὰ ἕνα κινηματογραφικὸ μουσεῖον.

Ἡ ὀθόνη σήμερον δὲν ἀνέχεται καμμιά ψευτιά. Ὅταν παρήτησα τὰ πανεπιστημιακὰ μου διπλώματα καὶ παρουσιάσθηκα στὸ Χόλλυγουντ, μίλησα καθαρὰ μὲ τοὺς δικτάτορες τῶν κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων.

— Θέλετε μιὰ σημερινὴ Ἀμερικανίδα; τοὺς εἶπα. Ὅριστε: ἐγὼ εἶμαι. Ἐχω τὸ δίπλωμα τῆς Φιλοσοφίας, ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Νέας Ὠρκῆς καὶ τὴν ἀδείαν τοῦ πιλότου ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῆς Ἀεροπορίας. Ὁδηγῶ τὸ ἀεροπλάνον ὅπως καὶ τὸ αὐτοκίνητον μὲ σταθερὸ χέρι. Ἐχω μιὰ ψυχὴ πού δὲν φοβᾶται τὴ ζωὴ καὶ πού θέλει νὰ κατακτῆσῃ τὸν κόσμον. Λοιπόν; Μὲ χρειάζεστε; Θέλετε νὰ δώσετε τὴν εἰκόνα μιᾶς Ἀμερικανίδος; Δοκιμάστε με σ' ἕνα φιλμ!...

Κ' ἡ πρώτη μου δοκιμὴ ἦταν ἕνας θρίαμβος. Γιατὶ εἶπα, μήπως ἐπειδὴ ἔχω τάχα περισσότερον ταλέντον ἀπὸ τὴν Γκάρμπο καὶ τὴν Ντῆτριχ; Ὁχι! Τίποτε τέτοιο. Ἡ ἐπιτυχία μου ἐξαρτήθηκε ἀπὸ τὸν ἀδυσώπητον νόμον τῆς ζωῆς μας: ἀπὸ τὴν ὁμοιόμορφη ἐκδήλωσιν τόσο στὸν ἰδιωτικὴν μου ζωὴν, ὅσο καὶ στὸν κινηματογράφον. Δὲν ἔχω δυὸ ψυχὰς καὶ δύο προσωπικότητες. Παντοῦ εἶμαι ἡ Κάθριν Χέμπουρν. Μιὰ γυναίκα πού θέλει νὰ κατακτῆσῃ τὴν εὐτυχία της.

ΚΑΘΡΙΝ ΧΕΠΜΠΟΥΡΝ

Ἡ Γκρέτα Γκάρμπο